

u njega gledali kao u svoga duhovnog oca. Treba priznati da je ta izmena misli ostavila u tim krugovima jedan malko hladan utisak, koji, pored sve odanosti i poštovanja prema učitelju, nije mogao da se sasvim zatomi. G. Masarik, realan političar i mrzilac revolucionarnog romantizma, onom svojom običajnom otvorenošću prigovarao je tim omladincima njihov iredentistički revolucionarizam, kojim svesno i sistematski meću i sebe i stranku van mogućnosti da realno i korisno rade za narod. Austrija je realna i vitalna sila, sa kojom je i naš narod, kao i česki vezan. Na tu se bazu treba postaviti i unutar te baze raditi za postignuće naših nacionalnih ideala. Oni omladinci, koji su onda već bili potpuno prožeti ubedenjem da je ostvarenje jugoslovenskog nacionalnog ideala moguće jedino na bazi otcepljivanja od monarhije i prisajedinjenja Srbiji, pitali su se, da li nije prispelo vreme kad će se naši jugoslovenski i česki narodni putevi definitivno da razidu. Nisu, naime, mogli da ne priznaju, da za Čehe, a pogotovo za Slovake, stvari su onda zbilja stajale tako, da bez nekog svetskog požara, bilo je jako teško zamišljati potpuno otcepljivanje od monarhije i dinastije. Mi smo bili tek polovina Jugoslovena u Monarhiji, periferni nacionalno kompaktni, u susedstvu sa dve slobodne naše nacionalne države. Česi su bili svi na okupu u Monarhiji, smešani sa Nemačima, a ako su bili, periferni, to su bili u kleštima orijaškog nemačkog Reicha. Oni omladinci, koji su svesno vodili politiku revolucioniranja jugoslovenske omladine i mase, nisu onda mogli da predvide da će hladni političar realista biti onaj, koji će prvi dignuti zastavu revolucije, kada evropske prilike i volja naroda budu donele garanciju da ta revolucionarna politika neće biti jalova studentska demonstracija, nego konstruktivna državotvorna akcija za stvaranje nezavisne države Čehoslovačke. Tu treba tražiti objašnjenje ogromne popularnosti, koju je upravo u nacionalističkim krugovima Jugoslovena u Austriji imao onaj strogi političar realista profesor, kad se u početku 1915 god. pročulo da je upravo on taj, koji je prvi digao barjak nacionalnog revolucionarizma čehoslovačkog, a time i našega.

Str. 67. Češka Mafija 1915 god. Oni česki patrioti koji su otišli u inostranstvo, obrazovali su jedan mali tajni odbor od glavnih političkih ljudi u zemlji, kako bi preko njih koordinirali rad u zemlji da ne bi išao u raskorak sa onim u emigraciji, a osim toga da bi vođstvo u emigraciji bilo obavestavano o svemu što se zbiva i sprema u zemlji i u Austriji uopće. Na čelu toga odbora bio je u Pragu gosp. Dr. Přemysl Šámal, a onaj koji je održavao glavnu vezu sa g. Dr. Benešom i Masarikom bio je Dr. Bedřich Stěpanek. Razvoj i delovanje Mafije, prikazali su vrlo opširno i temeljito gđa. Milada Paulova i g. Jan Hajšman.